

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 29 hallituksen esityksestä laiksi
ammattillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista
annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on 10 päivänä joulukuuta 1993 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 303.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vs. vanhempi hallitussihteeri Marjatta Lindqvist opetusministeriöstä, kouluneuvos Anna-Ester Liimatainen-Lamberg opetushallituksesta, apulaisrehtori Marja Laanti Kätilöopistolta, aikuiskoulutusjohtaja Pirkko Jämsén Pirkanmaan terveydenhuolto-oppilaitoksesta, pääsihteeri, opetusneuvos Arja Mäkeläinen aikuiskoulutusneuvostosta, erityisasiantuntija Antti Virtanen Suomen Kuntaliitosta, puheenjohtaja, koulutoimenjohtaja Pekka Pasanen ammatillisen koulutuksen neuvottelukunnasta ja projektisihteeri Eija Tanninen Suomen ammattiin opiskelevien keskusliitto Sakki ry:stä.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon Tampereen sosiaalialan oppilaitokselta, Haagan ammattioppilaitokselta ja Fredrika Wetterhoffin kotiteollisuusopettajaopistolta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annettua lakia.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 1993

Ehdotuksen mukaan jatkolinjojen opiskelijoiden opintososiaaliset edut ja oppilasmaksut tulisivat määräytymään samalla tavalla kuin aikuis-koulutuksena järjestetyn ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoiden.

Lakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi niin, että oppilasmaksujen sovittaminen opiskelijan maksukyvyn mukaan on mahdollista. Myös oppilasmaksujen määräytymistapa valtion ammatillisissa oppilaitoksissa selkeytettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Aula, von Bell, Laakso, Lindqvist, Pykäläinen, Rätty, Suhola,

Toivonen, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsenet Alaranta, Lehtinen, A. Ojala, Ryyänen ja Seivästö.

Vastalause

Hallitus esittää ammatillista lisäkoulutusta jatkolinjoilla hankkiville aikuisopiskelijoille opintososiaalisten etujen huonontamista ja oppilasmaksuja. Maksut esitetään porrastettavaksi oppilaiden maksukyvyyn mukaan. Oppilaitosten ylläpitäjien kannalta oppilasmaksujen lisääminen vähentää kustannuksia ja auttaa oppilaitoksia taloudellisesti vaikeina aikoina. Kustannusten siirtäminen opiskelijoille vähentää opiskelun mahdollisuuksia. Oikea periaate olisi pitää keskiasteen opiskelu maksuttomana niin nuorille opiskelijoille kuin aikuisopiskelijoillekin.

Opiskelijan kannalta on hyvä, että oppilas-

maksua voidaan porrastaa hänen maksukykyensä mukaan. Maksukyvyyn alentumisen toteaminen voi olla ongelmallista ja eri oppilaitoksissa ilmeisesti on erilaisia menettelytapoja. Oikeudenmukaisuus vaatii, että laaditaan yhteiset perusteet kaikissa oppilaitoksissa noudatettaviksi. Oppilasmaksujen poistamisella vältettäisiin tämä taloudelliselta merkitykseltään oppilaitokselle vähäpätöinen, mutta hallinnollista työtä vaativa menettely.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 1993

Marja-Liisa Tykkyläinen
Aarno von Bell

Heli Astala

Jaakko Laakso
Arja Ojala